דשמואל לקמיה דרבי יהודה נשיאה ושלח

ליה תיבדק נהרדעא כולה ורבא אמר אם

איתא יבדק כל העולם מיבעי ליה אלא משום

כבודו דאבוה דשמואל הוא דשלח הכי אמר רבא מנא אמינא לה דהנהו תרי

וחדינהן לאלתר. פי׳ לאלתר שהעלום מן המים אבל אם שהו

כדאמר בפ' בתרא (לקמן קכא.) אבל כששוהה אחר העלאה מיתפח תפח:

וקאמרי חימנים. אבל על ידי טביעת עין אין להאמינם [א] דאמרי

במים הרבה אין לחוש דמיא מלמת למתי כי ליתא למכה

ל) מעשר שני פ"ד מי"ל,במשניות איתל דמליבמשניות איתל דמלי

הארדו. ג) ובהגהות אשר" יאות און, או פטריאות מפר פרק השולח בגיטין על המשנה בראשונה וכו' ד"ה נראה לר"י וכו' גרס בסוגיא

דהכא אנא דוד בר נהילאי

בסימן ז בקלונים מתם אנה

דוד בר נהילאי מנהרדעאן.

תוס' ב"מ יח. ד"ה נפקן,

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכתיב ביה בלד קלוניא: (ב) שם רבה בר

פנחיא וכו׳ בעלמא הוא

קבעינא הק"ד: (ד) תום'

ל"ה וקאמרי סימנים פי' וכו' בספינה שטבעה

והכירוהו מת:

הגהות הגר"א

[א] תום' ד"ה וקאמרי.

דאמרי בדדמי. נ"ב ועי' מש"ל דלדברי הרי"ף

. זבעיא לאו משום בדדמי

דאפי׳ בקברתיו לא מהימו

וכתב הרמב"ן דעל סימנין סמכינן כמו באבידה דלא משקר למ"ד דאורייתא

וז"ש דלאו עלייהו סמכינן כו'. ומרדכי גריס או יחו על. כו'. ומרדכי קאמרי ר'

קאמרי סימנין (ועמ"ש רבינו באה"ע סי' י"ז ס"ק

. לבוה: (ג) רש"י

ד) [ע"ל], ל) [ועי

ברטנורא להוח מעם

א א מיי׳ פ״ו מהלכות שאלה ופחדוו הלכה ד סמג עשין עח טוש"ע ח"מ

סימן רלו: יב ב מיי פ"ו מהלי מעשר שני הלי ח: יג ג מיי פ"וג מהלי גירושין הלי יע אה״ע סימן סעיף יח: כד יד ד מיי פ"ג מהלי גירושין הלכה ט י טוש"ע שם סימן קלב :סעיף ד שפיף י. ה מיי' פכ"ד מהלי מלוה ולוה הלכה ט

תוספות ישנים

סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ז:

וחזיגן לאלתר פ״ה דאם שהו במים חיישי דילמא אחריני נינהו לפי שהמים משנים לוכם האדם ול"נ משפט פולט המוט. וכיינ דלקמן אומר דמיא מצמת צמתי. והא דאמר לקמן נתנה. האת דמנות בקופק (קב.) לאחר ג' ימים אין מעידין עליו היינו נהרג. ועוד ^{A)} דהא קאמרי סימנים ודאי מהימנא. הרי סימנים ודחי מהימנת. הרי מ״מ עלייהו סמכה וחיכה למימר דאמרה בדדמי כיון דמים כי מלחמה הוו. וי״ל דאמרה בדדמי כי לא ילא הטבוע מן המים. ופריך הטפוע מן המים. ושפרך ואם לא ילא מן המים אחון אסורה דמים שאין להם סוף אשתו אסורה. ומשני כגון אם חזנהו לאלתר כשעלה מן המים מיד דהתם לא שייך בדדמי ^{ב)} דהכא מצי למיהוי שינה בחי לאכח מת. ואין לה במה לטעות. ודייקנא ג) אבל אם המתינו עד לאחר ג' ימים מראימו ואמרה בדדמי. וא"נ לאחר ג' ואמרה מובהקים דאין להשתנות לאחר מיתה ולא על טביעות עין סמכינן שהיה לנו לחוש דילמא תפח אלא אסימנין. ולכ"ע היכא דאיכא סימן מובהק ברוב פרצוף ודאי מהימנא אפי' לאחר ג'. וואט"ג דליכא איניש כה"ג (ומע"ג לפכח חיפש כה"ג אמרי׳ פ׳ אלו נערות בלירף ידו למטה משלשה וכדרבא שר"ל אינה כדרבא): שומשמין מאי סימנים איכא. וא"ת אפי' הוא יהיב בהו סימני ליהמניה לומר אחריני נינהו במגו דלקוחין הן בידי. וי"ל דאיכא עדים שראו שהפקיד אנלו ועדיין הן אנלו ובעדים ודאי לא /מהימן לומר לקוחין הם אללי: ומי חיישינן שמא פינן. וא"ח דלמא שאני החם משום דאין לנו לחוש שמא להקל. אבל מספיקא לא מפקינן משום דשמא פינן. וי"ל דה"ינ קולא קונה דקאמר דהוי טבל ומעשר דקחמר דהוי טבל ומעשר ממנו על מקום אחר על ודאי טבל: אביי אמר חיישיי. ואית לאביי כיון דלא דלא הוחוקו חיישיען היאך דלא מוד גע כשר. יייל כשהאשה גיטה בידה ואמרה שקבלה מבעלה אין לנו לומר שהוא משל אחר. אבל כיון דלא הוחזקו וליכא [שלחו מתס] דילחה שכיב. וכן בההיא גיטא דאשתכת בנהרדעא חייש אביי לשני יוסף בן שמעון שאין הגט

בדדמי ובדבר מועט יאמרו שאלו בעליהן של אלו אבל מה שפי׳ בהונט׳ דמים משנים לורת הפנים אין נראה דהא אמרי׳ לקמן בפרק בתרא (שם) דמיא מלמת למתי היכא דליכא מכה ואי סימנים לאו דאורייתא איירי הכא בסימנים מובהקים דהוו דאורייתא כדאמרינן באלו מליאות (ב"מ דף סו: ושס) אי נמי מהני ע"פ :טביעות עינא. ר"י

וקאמרי סימנים. פי׳ רבינו חננאל ש"מ דאשה ועד אחד בספינה שטבעה (ד) ואמרו מת לא מהני וכל שכן עובד כוכבים אפי׳ מסיח לפי תומו ותימה היאד משיאין נשי בני אדם שטבעו על ידי טביעת עין בלא שום הכרת סימנים ושמא איירי כשנשחתה קלת לורת פניהם דאכלום כוורי ולא נשאר אלא מה ששנו במשנה בפ' בתרא (לקמן קכ.) וכן מפרש רבינו תם לקמן גבי חין מעידין אלא עד ג' ימים שכשנשחתה לורת פניו מיירי כמו שמפרש במשנה אבל אם לורת פניו שלימה שריא אפי׳ אחר כמה ימים: לבן הויין ובחביתא רביין. אר"י דאיירי בהפקיד אצלו בעדים ולכך היה נוטל בסימן מובהק דאי ליכא עדים מה מועיל הסימן יכול לומר לקוחין הן בידי וכן הא דאמר פרק איזהו נשך (ב"מ דף ע. ושם) הני זוזי דיתמי היכי עבדינן להו חזינה חיניש דחית ליה דהבה פריכה כו' ודוקא דהבא פריכא אבל כלים לא דלמא אפקדינהו גביה ויהיב סימנא ושקיל להו ומיהו קשה דאמר בהכותב (כתובות דף פה: ושם) גבי כסא דכספא דאפקידו בי חסא שכיב חסא ולא פקיד כו' עד ולא אמרן אלא דלא רגיל דעייל לביתיה אבל רגיל דעייל לביתיה אימר איניש אחרינא אפקיד ומיחוא חוא ומשמע דאיירי שלא הפקיד זה בעדים ואפ״ה קאמר חדא דידענא ביה בחסא דלא אמיד ועוד הא קיהיב סימנא ומה מועיל הסימן כיון שלא הפקיד אצלו בעדים וי"ל

שטרי דנפקי במחוזא וכתיב בהו חבי בר ננאי וננאי בר חבי הואגבי בהו 😊 רבא בר אבוה זוזי והא חבי בר נגאי ונגאי בר חבי במחוזא שכיחי מובא ואביי ששני הטעמים מצריך דלא אמיד וקא יהיב סימנא ואם תאמר אם כן בספ"ק דכתובות (דף יג:) גבי ארום וארוסתו דקאמר רב יוסף חדא דהא קא מודי ועוד האמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבן גמליאל ואמר ליה אביי ובהא כי לא מודי מי מכשר רבן גמליאל ומאי קושיא דלמא רב יוסף מלריך שני הטעמים וי"ל דאי טעמא דהא קא מודי לא מהני לחודיה לא מהני נמי מאי דהלכה כרבן גמליאל כיון דלא מכשר רבן גמליאל אלא ברוב כשרים אללה והכא כולן פסולין לבד מארוס ולהכי פריך כי לא מודי פירוש כי לא מהני טעמא דמודי לחודיה מי מהני בהדיה טעמא דהלכה כר"ג כו': אתרבן רי אתרבי דיה. הכא משמע דמנין ומדה לא הוי סימן והא דאמר באלו מליאות (ב"מ דף כג:) מדמשקל הוי סימן מדה ומנין נמי הוי סימן החם מיירי בענין שאין דרך בני אדם להלניע אבל הכא דרך בני אדם להלניע במדה זו: רבור חיישיגן שמא פיגן. חימה מאי קשיא היא מהאי דהא בממונא יש לחוש לעולם שמא פינן ולא נפיק ממונא מחזקתיה וי"ל דנראה לו לדמוח כיון דרגילות לפנותם ואפי׳ הכי לא חיישינן שמא פינן לענין ממונא נמי מפקינן ליה מחזקה כיון דלא חיישינן אע"ג דרגילות הוא: איבור אישתדויי אישתדי. פי׳ רבינו חננאל בירושלמי דמעשר שני בפרק ב' רבי יונה ורבי יוסי הוו שותפי בגרבי דחמרא כד דמך רבי יונה אמר רבי מני בריה דרבי יוסי הוו שותפי בגרבי דסמרא כד דמך רבי יונה אמר רבי מני בריה דרבי יוסי הוו שותפי דרמיב ביה רבי יונה דידיה הוא א"ל אשתקד הוה דידיה והשתא דידי: יצחק ריש גלותא בר אחתיה בו'. איירי דלא הוחזקו תרי ילחק ובשכיחי שיירתא דאי לא שכיחי שיירתא ולא הוחזקו התנן בפ"ק דבבא מליעא (דף כ. ושם) דכל מעשה בית דין הרי זה יחזיר ואי שכיחי שיירתא והוחזקו תרי ינחק א"כ אמאי לא חייש רבא דהא לקמן גבי ענן בר חייא מחגרא חייש רבא דלמא בגמלא פרחא אזיל כיון שהוחזקו שהיה שם ענן אחר אלמא בלא הוחזקו איירי®: אבר רבא מנא אמינא דה דהנהו תרי שמרי בו'. וא"מ ואמאי לא מיימי רבא מרבה רביה דאמר בפ"ק דב"מ (דף יח: ושם) ובפרק כל הגט (גיטין דף ס.) גבי גיטא דאשתכח בבי דינא דרב הוגא ואמר דיחזיר משום דלם הוחזקו אפי׳ בשיירות מצויות וי״ל דאין הכי נמי אלא דניחא ליה לאיתויי ראיה מאמוראי קמאי או: דהא חבי בר גנאי בו'. וא"ת היכי פשיט רבא איסורא מממונא דהכי פרכי׳ על רבה בפ"ק דב"מ (דף כ: ושם) גבי גיטא דאשתכח בי דינא דרב הונא ועוד הא בהוחזקו תרי יצחק מודה רבא כדפי׳ לעיל והכא בהוחזקו שני חבי בר ננאי וי״ל דמדמה רבא ממונא היכא דהוחזקו לאיסורא דלא הוחזקו:

והא דאמר כיד האישה. והם דממר באורוקו את האין את האין את האין מתרכנים מקום מראמין (קפב:)
מוף מרילמין (קפב:)
מוף מרילמין (קפב:)
בעובדל ודאומר אריה שיחלא) [דיומנן ארי מכפר שחיא] שהשיא ר' טרפון את אשתו ואמאי לא חיישי לתרי (אומו) [יומנן].
וייל דשמא ר' טרפון בדק שלא היה באומו מחוז רק אומו לבד ולמחו אחר לא חש כדקאמר בממוך (קטו.) בעובדא דענן (דשמא)
ורייל דשמא ר' טרפון בדק שלא היה באומו מחוז רק אומי לבדינה אחרה ואש"ג דחייש לשני לחק: דאו אחר החס דאמר החס דאמר השלי לפנינו שאבד ממנו גע שכחוב בו יוסף בן שמעון ואח"כ נמלא ואמר זהו שאבד. ואחרי שיש אמתלא כוו לא חיישי ובהכי ניחא מה היכא דאיכא ספח ודלמא החס לא חיישינן משום דליכא ספחן ואכן שמקשין העולם היכי מורכת [רכא] מהחם דלא חיישי אף היכא דאיכא פפק [דלמא החם לא חיישינן משום דליכא ספק] ואכן להכ"ל ניחא דכיון דמוכח משם דאף דהיכא דהוחוקו לא חיישינן כיון דליכא ספק ה"יג היכא דאיכא ספק ולא הוחוקו לא חיישינן:

וקאמרי סימנים. דאי לאו סימנים חיישינן דלמא אחרים נינהו לפי שהמים משנים לורת הפנים ואין ניכר כל כך: שקלחינהו. כבר החזרתים לך: אמר ליה. מפקיד: והא כן וכן הויין. כך וכך סאין היו: ובחביםה רמיין. ועדיין הן אללך בחבים לא ובדוק בה תמלא

כחשבוני: אמר ליה דידך שקלתינהו והני אחריני נינהו. ושלי הם: היינו שני מ"ח. דתניא לעילדי והשיא רבי את נשותיהן על פי נשים ותרלינן דאמרי סימני ולא אמרינן אחריני נינהו וסימנים הכי איתרמו: חושבנא. איכא למימר דמתרמי: ומי היישינן שמא פינן. היכא דסימנא קמא איתא קמן: קרבן. הקדש: דימוע. חולין ותרומה שנמערבו ואין נאכל אלא לכהן: הסכנה. שגזרו שלא לקיים מצות אלמא לא אמרינן שמא פינו אותה תבואה שנתן בה בכתיבת אות זה ואלו אחרים: הרי אלו חולין. דאולינן בתר רובת: מיכפר הוה כפר ליה. מקנח וגורר היה את האות: לפנחיא שבקה. להצלת פירות שבתוכה הניח בה אות זה ולא גיררה כדי שיבדלו בני אדם מהן: פנחית. לשון שימור כחדם שתולה ממונו באדם חשוב כדי שלא יגולוהו הימנו ודומה לו בהגוזל עלים (ב"ק דף קג.) הלוקח שדה בשם ריש גלותא כו׳ ופנחיא בעלמא (ג) קבעינן: מי חיישינן לתרי ילחק. היכא דלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר חחת: רבח אמר לא חיישינן. הואיל ולא הוחזקו אבל היכא דהוחזקו מודה כדאמר לקמן (דף קטו.): ההוא גיטא דאישחכה בנהרדעה כו'. החשה עומדת ותובעתו לפנינו: בלד קלוניא. שם עיר: חיבדק כל נהרדעת. אם יש שם אנדרולינאי אחר חוץ מבעל אשה זו: ואם איתא דחיישינן יבדק כל העולם מיבעי ליה. שמא אנדרולינאי אחר היה בנהרדעא והלך לו: משום כבודו. שלא להחזיקו כטועה ושואל דבר שאין לריך: שכיחי טובה. ואפ״ה מגבינן כשמוליא שט״ח על אחרים ולא חיישינן שמא אחר היה וכיון דלענין ממונא אף על גב

דהוחזקו לא חיישינן לענין איסורא כי לא הוחזקו מיהא לא חיישינן:

למאי

וחזינהו לאלתר וקאמרי סימנין דלאו עלייהו סמכינן אלא אסימנים ההוא גברא דאפקיד שומשמי גבי חבריה אמר ליה הב לי שומשמי אמר ליה שקילתינהו והא כן וכן הויין ובחביתא רמיין א"ל דידך שקלתינהו והני אחריני נינהו סבר רב חסדא למימר היינו שני תלמידי חכמים ולא אמרינן הנך אזלו לעלמא והני אחריני נינהו אמר ליה רבא מי דמי התם קאמרי סימנים אהכא שומשמי מאי סימנא אית להו ודקאמר כן וכן הויין אימר חושבנא איתרמי א"ל מר קשישא בר רב חסדא לרב אשי ומי חיישינן שמא פינן והתנן 🌣 מצא כלי וכתוב עליו קו"ף קרבן מ"ם מעשר דל"ת סדמוע מי"ת מבל תי"ו תרומה שבשעת הסכנה היו כותבין תי"ו תחת תרומה א"ל רבינא לרב אשי ולא חיישיגן שמא פינן אימא סיפא ר' יוםי אומר אפילו מצא חבית וכתוב עליה תרומה הרי אלו חולין שאני אומר אשתקד הוה מלא תרומה ופינה אלא דכולי עלמא חיישיגן שמא פיגן והכא בהא קמיפלגי מר סבר אם איתא דפינהו מיכפר הוה כפר ואידך אימר אישתלויי אישתלי אי נמי לפנחיא שבקיה: יצחק ריש גלותא בר אחתיה דרב ביבי הוה קאזיל מקורטבא לאספמיא ושכיב שלחו מהתם יצחק ריש גלותא בר אחתיה דרב ביבי הוה 'קאזיל מקורטבא לאספמיא ושכיב מי חיישינן לתרי יצחק או לא אביי אמר חיישינן רבא אמר ילא חיישינן אמר אביי מנא אמינא לה דההוא גיטא דאשתכח בנהרדעא וכתיב (6) בצד קלוניא מתא אנא 🌣 אנדרולינאי נהרדעא פטרית ותרכית ית פלונית אנתתי ושלחה אבוה

בעולם לא אמרי׳ זמנין

מהימן עד אחד ולא קאמר . משום דעד אחד גופיה אמר לא אמר בדדמי וכ״ש ב׳ טדים לא אמרי כדדמי ואיז להרהר אחר עדות עדים כלל ומכאן אתה למד תשובה לדברי הרב אלפס תשובה לדברי הוב אלפט שכתב דתרי סהדי לא מהמני׳ במלחמה משום בוזכות דקאמר/ בדדמי ובזה אין ראוי לסמוך על דבריו כלל אלא ראוי להורות ששני עדים במלחמה נאמנים אבל בעד אחד ל) (ע״כ מצאתי חבל על דאבדין): י. (אביי) [ורבא] תבדק כל קלניא מתא וסביבותיה . ונהרדעא וסכיכותיה א"נ לתרי נהרדעא כדחיישינן . בגיטין לשני שוירי אלא הוא דשלחו ליה הכי. אמר רבא מנא ידענא דהנהו שטרי דנפקי במחוזה שטרי דנפקי במחוזה וכתיב בהו חבו בר ננאי ווואי רר חרו ומורי ריה בר ננאי וננאי בר חבו רמחוזה אירא וזורא אלא ב..... איכא טובא אלא כיון דהאי ננאי בר חבו מפיק לשטרא לא חיישי׳ רכי האי לחרי וואי רר חרו . ריש גלותא דהוא דייר הכא אזל מקורטוב לאספמייא לא חיישינן לתרי יצחק. ואביי אמר לך התם למאי ניחוש לה אי ליחוש

למאי אביי לטעמיה דאמר בפרק גט פשוט לנפילה דחד לא חיישינן אי לפקדון כיון דשמיה כשמיה לא מפקי׳ ליה מאי אמרת דלמא אתי לטעמית האמר בפוק גם פשוט לנפידה רוחד לא חייטייםן אי נשקרון כיון דשמיה כשמיה לא מפקיי ליה מאי אמרת דימא מסר להו נהליה אותיות נקנות במסידה פי? בכה"ג דשמיה כשמיה ואע"ג דאביי ס"ל בפוק גט פשוט אותיות נקנות במסידה צריך להביא ראיה ה"מ אי הוה טעון אירך יוטף בן שמעון האי שטרא דאת מפקדת דילי הוא. ומיהו כל אימת דלא טעון לא טענינן ליה ומגבי׳ מיניה בע"כ. ורבא פליג עליה דאביי התם בפרק גט פשוט וס"ל דאין צריך להביא ראיה. ואפשר דהכא לדבריו דרבא קאמר כלומר כיון דרבא דפליג עליה ס"ל דאותיות נקנות במסידה וא"צ להביא ראיה אפשר דרבא בר אבוה ס"ל כוותיה:

תום' חד מקמאי

בפולם לא אמור ומנין דסניא ליה והכא מ״ט אמרי׳ אלא משום דאמר׳ בדדמי ומדקאמר דמשום דלא דייקא ומנסבה לא